Fængselsfunktionæren

FÆNGSELSFORBUNDET

NR 10
OKT 2013

SAMARBEJDET ER TILBAGE PÅ SPORET I KOLDING ARREST

HVER TREDJE BETJENT BLIVER CHIKANERET I FRITIDEN

NY RAPPORT: PRIVATISERING BETALER SIG IKKE

INDHOLD

08

10

12

14

18

20

4 Hver tredje fængselsbetjent bliver chikaneret i fritiden
6 Ny rapport: Private fængsler betaler sig ikke
8 Kort nyt
10 Færre på vagt
12 Kolding Arrest har lavet en “Lego”
14 Frygt for nye bandeproblemer med bandepakke
16 Nye tillidsrepræsentanter
18 Fængselsbetjente med svaj i bukserne
20 100 års jubilæum
22 Portræt af ny retsordfører
24 Voxpop: Hvad siger du til reorganiseringen i Kriminalforsorgen?

DRIVE-BY-RESOCIALISERING

Af Kim Østerbye, formand for Fængselsforbundet

Tomme ord på et stykke papir uden forbindelse til virkeligheden. Det lyder som en kliché. Ikke desto mindre lider flerårsaftalen af denne sygdom på mange områder.

Det helt store mantra i aftalen er, at vi skal undgå gengangere i fængslerne. Alligevel skal der spares, skæres og effektiviseres på personalet. Det hænger ikke sammen.

Det tager tid at resocialisere. Det tager tid at sætte opgaven i centrum. En travl og forjaget fængselsbetjent er ikke rustet til at løse sine opgaver ordentligt og mangler i mange tilfælde efteruddannelse for at kunne leve op til de nye krav, der bliver stillet.

Det rejsehold, som har været på turné rundt i landets fængsler og arresthuse, mener, at der kan spares mange penge på vagtbemandingen. Vi skal blandt andet være færre på vagt, og de indsatte skal lukkes mere inde.

Det er elementer, som vil skabe en dårligere hverdag for ansatte og indsatte i fængsler og arresthuse.

For eksempel vil besparelserne medføre øget brug af rundering, hvor den vagthavende betjent går fra afdeling til afdeling, mens de indsatte overlades til sig selv i mellemtiden.

Det vil i praksis sige, at den dynamiske sikkerhed skal sikres i forbifarten mellem to eller tre sektioner. Det er jo nærmest tragikomisk, at vi skal skabe god kontakt og etablere tillidsfulde forhold til de indsatte på denne måde.

Vi kan jo kalde det drive-by-resocialisering. Og det sker i en tid, hvor de indsatte bliver mere og mere voldelige, behandlingskrævende og psykisk syge.

Men hvorfor er der gået så hårdt til os, og hvor har mit forbund været? spørger du måske.

For det første har et politisk flertal vedtaget, at vi skal spare. Vi skal være færre og samtidig løse opgaverne mere effektivt. Vi er ikke de eneste, som bliver ramt på denne måde. Regeringen er generelt efter de offentligt ansattes arbejdstidsregler.

Det er noget, som forbundet har advaret højt og tydeligt imod både over for minister, direktorat, retsordførere og i pressen. Men der er ikke politisk vilje til at fjerne besparelserne på arbejdstiden.

Derfor har forbundet de seneste mange måneder kæmpet med direktoratet for at minimere skaderne. Og heldigvis er det lykkedes et stykke ad vejen.

Hvis det stod til rejseholdet, ville vi miste H-tid og T-tid, dobbelttjenester ville blive begrænset og døgnvagterne afskaffet. Alt det fik vi i et vist omfang luget ud.

Så selvom det er hårdt, havde det set langt værre ud uden forbundets indsats. Alligevel er besparelserne barske. Og vi kan altså endnu engang finde udtrykket om tomme ord på et stykke papir frem fra klichéernes hængeskab.

Udgivet af:
Fængselsforbundet
Ramsingsvej 28 A, st. th.
2500 Valby

Tlf. 7255 9976

www.faengselsforbundet.dk

ISSN: 0902-8897
ISSN: 2245-6635 (online)

Artikler og indlæg modtages på:
redaktion@faengselsforbundet.dk senest den 14. i hver måned. Debatindlæg (max 750 ord) sendes med navn, stilling og tjenestested. Send gerne fotos med.

Redaktionen forbeholder sig ret til at redigere i indsendte tekster. De holdninger, der kommer til udtryk i indlæg og artikler, er ikke nødvendigvis et udtryk for forbundets holdning. Hvis intet andet er angivet, er materialet skrevet af redaktøren.

Redaktion:
Forbundsformand Kim Østerbye (ansvh.)
Redaktør Søren Gregersen, tlf. 72 55 99 91

Produktion og tryk: PR Offset A/S
Grafisk design: kroyergrafik.dk

Foto: *Jens Diederichsen, René Larsen, Nicolai Perjesi, Søren Gregersen, Jørgen Hansen*

***Forsidefoto: Arresthuset i** Kolding*

HVER TREDJE FÆNGSELSBETJENT BLIVER **CHIKANERET I FRITIDEN**

Vold og chikaner uden for tjenesten er et udbredt problem for landets fængselsbetjente. Det viser en ny spørgeskemaundersøgelse, som Fængselsforbundet har gennemført.

Af Søren Gregersen

I september-udgaven af fagbladet fortalte to betjente, hvordan de var blevet chikaneret af tidligere indsatte i fritiden. På dette tidspunkt fandtes der ikke statistik, som belyste problemets omfang. Det gør der nu.

Fængselsforbundet har nemlig gennemført en spørgeskemaundersøgelse blandt sine medlemmer i slutningen af september. Og på trods af at medlemmerne fik en meget kort svarfrist, har over 800 svaret.

Resultaterne viser, at de to betjentes historier blot var toppen af isbjerget.

Blandt de 820 svarpersoner siger 282 ja til, at de er blevet chikaneret i deres fritid. Det vil sige 34 procent. Eller med andre ord: hver tredje.

Og en del af de 282 – nemlig 55 – siger, at de er blevet chikaneret flere gange. En af dem, skriver på denne måde i spørgeskemaundersøgelsen: "Anden gang jeg oplevede det, var jeg ude at gå en tur med min familie. Vi mødte en indsat, der genkendte mig. Han råbte ad mig med alle skældsord, der findes. Mine børn var bange for, at han skulle overfalde mig. Jeg sagde intet og gik videre med min familie og sagde til dem, at de ikke måtte kigge på ham. Det var virkelig ubehageligt."

Mange har haft lignende oplevelser. Det er et emne, som tydeligvis berører medlemmerne. De har skrevet ikke færre end 472 kommentarer til undersøgelsens spørgsmål. Ord som: 'tilråb', 'ukvemsord', 'spyt', 'skældsord' går igen i mange svar.

Og ofte er der også tale om trusler: "Håndtegn til at få skåret halsen over," skriver et medlem. "Dødstrusler," skriver en anden.

Det ser altså ud til, at chikanerne desværre er et udbredt problem for Fængselsforbundets medlemmer.

TRUSLER, HÆRVÆRK OG VOLD
Langt hovedparten er blevet udsat for verbale mishagsytringer. Det svarer tre ud af fire af dem, som har oplevet at blive chikaneret.

En kvindelig betjent skriver for eksempel, at hun var på vej hjem fra biografen med nogle venner, da en bil kommer kørende: "De kan se, det er mig. Der bliver råbt, at jeg er en luder."

Ud over verbale overfald har 4 procent oplevet voldelig overfald og 21 procent har oplevet andre former for chikane.

Eksempelvis er der en del medlemmer, som har været udsat for hærværk i deres hjem eller fået ødelagt deres bil eller cykel.

Desuden er der flere, som er blevet forfulgt. Det er sket både, når medlemmerne kørte i bil, på cykel eller var til fods, fremgår det af kommentarerne: "Jeg oplevede, at en bil vendte om og fulgte laaaangsomt efter mig. Jeg var på cykel i uniform," er der en, som skriver.

En anden skriver: "Jeg måtte LØBE og gemme mig, indtil de ikke kunne finde mig."

Andre har oplevet alternative former for chikaner som at få tilsendt en pakke, ondskabsfulde blikke og at personer kører langsomt forbi deres hus.

MINDRE RESPEKT
Problemets omfang understreges ved, at to ud af tre i undersøgelsen svarer, at de kender kollegaer, som er blevet chikaneret. Og at problemet er voksende: 38 procent tilkendegiver, at der er flere chikaner i dag i forhold til tidligere.

Flere medlemmer har et bud på, hvorfor udviklingen tilsyneladende går i den forkerte retning. En skriver: "Der bliver generelt mindre og mindre respekt for vores virke blandt de kriminelle og tidligere indsatte. Der hersker en forråelse i vores system."

En anden: "Da jeg startede som fængselsbetjent i 1988, afspejlede et fængsel samfundet. Det passer bestemt ikke i dag. I dag er der en meget stor overrepræsentation af 2.G'ere, og de styrer rigtig mange ting i fængslerne, blandt andet narkosalg og beskyttelsespenge."

STRAFSKÆRPELSER
Men hvad kan man gøre ved problemet? 180 medlemmer er kommet med forslag til det spørgsmål. Den største andel foreslår strafskærpelser. Det skriver, hver tredje.

En betjent formulerer det på denne måde: "Vi skal have sikkerhed for, at gerningsmanden bliver dømt. At det nytter noget. Vi skal kunne se, at systemet virker. Der skal være en hård straf for at intimidere, true eller udøve vold imod fængselsbetjente i fritiden."

En anden skriver: "Vi skal ikke finde os i at blive tilråbt, antastet eller på anden måde forulempet i vores fritid."

FORBUNDSFORMAND KIM ØSTERBYE:

"Vi bliver nødt til at gøre noget ved dette problem. En ting er, at vi risikerer vold og trusler i arbejdstiden. Det er alvorligt. En anden ting er, at vi også risikerer overfald, når vi er hjemme. Det første er en kalkuleret erhvervsrisiko, som vi kan forsøge at håndtere. Det andet er en urimelig overbelastning af vores grundlæggende sikkerhed. Man skal være tryg, når man har fri. Det er en menneskerettighed.

Men en del af de grupperinger der sidder i fængslerne – især bandemedlemmer fra belastede områder – mangler fuldkommen respekt for os som faggruppe. De skelner simpelthen ikke mellem, om de møder os på arbejdet eller sammen med familien i fritiden. Vi repræsenterer et system, de foragter – desværre.

Strafskærpelse er en vej. En anden er større åbenhed internt i Kriminalforsorgen og en ledelse, der tager det mere alvorligt. Og så bliver vi nødt til at styrke relationerne mellem indsatte og ansatte, så problemerne ikke eskalerer uden for murene. Men det bliver svært, når der fremover bliver mindre tid til de indsatte."

> Vi skal ikke finde os i at blive tilråbt, antastet eller på anden måde forulempet i vores fritid.
>
> Kommentar fra undersøgelsen

Der er altså mange medlemmer, som er enige i kravet om strafskærpelser, som blev rejst af Politiforbundet i sommer efter en række chikaner mod politibetjente. Et krav som Fængselsforbundet efterfølgende har anført bør gælde for alle offentligt ansatte, som arbejder med denne risiko.

SMID UNIFORMEN
Et andet forslag, som flere medlemmer fremfører, er mere praktisk anlagt. Det går på, at fængselsbetjente ikke bør bære uniform på vej til og fra arbejde. Flere foreslår simpelthen, at der bør være en regel om, at det uniformerede personel først må tage arbejdstøjet på, når de er på arbejdspladsen.

Der er også medlemmer, som foreslår, at kriminelle ikke bør afsone i den by, hvor de bor, da det meste personale bor tæt ved deres arbejdsplads. Forslaget vil dermed minimere risikoen for, at fangerne møder de ansatte, når de er på fri fod igen.

"NU SKAL DU IKKE VÆRE SART"
Desuden er der mange fængselsbetjente, som gerne ser, at deres ledere tager problemet mere alvorligt, når chikanen er sket: "Jeg har haft en episode, hvor ledelsen på fængslet slog det hen eller bagatelliserede det, hvorefter jeg selv anmeldte det til politiet, som tog det mere seriøst," skriver et medlem.

En anden skriver: "Når man retter henvendelse til ledelsen, bør de i den grad tage henvendelserne seriøst og ikke latterliggøre kollegaer, som har været udsat for trusler."

At ledelsen kan være tilbageholdende, skyldes måske, at de kender de indsattes omgangsformer. Derfor er lederne måske tonedøve, når grænserne overskrides. Det peger et medlem på.

Vedkommende skriver: "Tonen i vores arbejde med de indsatte vænner én til, at man ikke skal tage det alvorligt. Man bliver faktisk også lidt latterliggjort, når man snakker med overordnede omkring det sprogbrug, indsatte af og til bruger: 'Nu skal du ikke være sart.' Det er ofte sådan, at der ikke sker nogen reaktion fra ens ledelse omkring dette sprogbrug."

BEDRE AFSONINGSFORHOLD
Endelig er der en række medlemmer, som peger på, at mange konflikter kunne undgås, hvis de indsatte fik bedre og mere ensartede afsoningsforhold. Jo mere indsatte er spærret ind, jo mere føler de had til systemet.

"Derfor er det vigtigt, at alle afsoner efter samme regler, at der er mere tid til at tale med de indsatte og at de indsatte har mere fritid under ordnede forhold, så de ikke brænder sammen," lyder det i en kommentar.

Et andet medlem peger på det samme: "Jeg oplever strengere restriktioner, mere indelukkethed, ingen telefonering og så videre, som skaber flere og flere konflikter mellem ansatte og indsatte. Det sker også i lyset af, at regler tolkes forskelligt på tværs af Kriminalforsorgen."

Pointen er altså, at man ved at styrke den dynamiske sikkerhed vil kunne begrænse antallet af konflikter mellem ansatte og indsatte både i og uden for Kriminalforsorgens institutioner.

HAR DU OPLEVET AT BLIVE CHIKANERET AF INDSATTE I DIN FRITID?

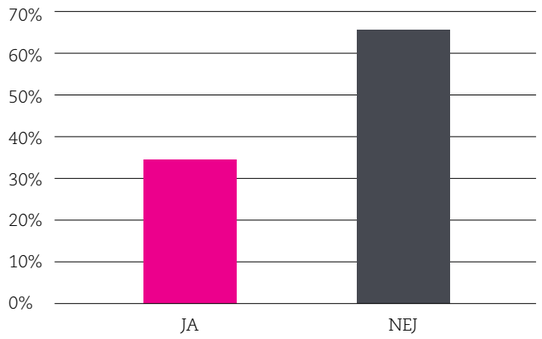

Hver tredje er blevet chikaneret af indsatte i deres fritid.

ER CHIKANERNE ET STIGENDE PROBLEM?

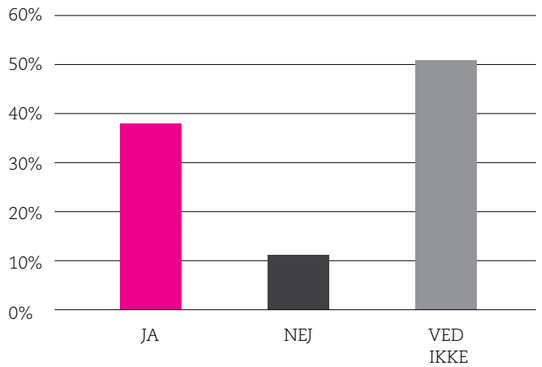

Hver tredje mener, at problemet er stigende.

HVIS DU HAR OPLEVET CHIKANE: I HVILKEN FORM VAR DER TALE OM?

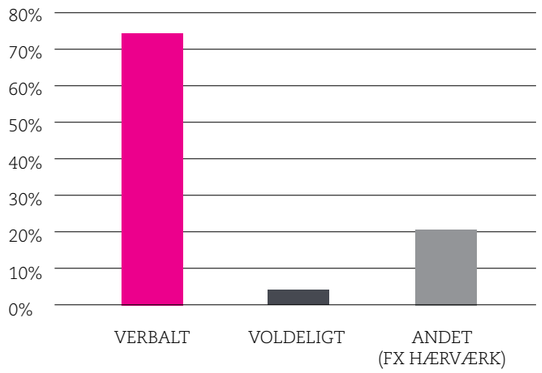

Langt de fleste trusler er verbale.
Kilde: Fængselsforbundet

NY RAPPORT: PRIVATE FÆNGSLER BETALER SIG IKKE

Private fængsler er hverken bedre eller billigere end statsdrevne fængsler. Det fastslår en international rapport, som bygger på talrige studier og erfaringer med private fængsler i blandt andet USA, England og Australien. Det rokker dog ikke ved Venstres retsordførers holdning til, at privatisering er en god idé.

Af Andreas Graae

Det spøger fra tid til anden – ideen om at privatisere dele af Kriminalforsorgens faste opgaver. Senest efter at regeringens Råd for Offentlig-Privat Samarbejde i juni foreslog at udlicitere fængselsdriften for at gøre den billigere; til stor begejstring for Venstres retsordfører Karsten Lauritzen.

Men det er langt fra nogen god idé. Private fængsler er nemlig hverken billigere eller bedre end fængsler drevet af staten – snarere tværtimod. Sådan lyder konklusionen i en dugfrisk rapport fra det amerikanske forskningscenter 'The Sentencing Project'.

SÅ DÅRLIGE ER DE PRIVATE FÆNGSLER I ANDRE LANDE

Undersøgelser og massiv mediekritik afslører, at private fængsler i blandt andet England og Skotland både er dårligere og dyrere end de statsdrevne fængsler.

I 2012 mistede det private sikkerhedsfirma G4S sin opgave med at drive Englands første private fængsel HMP Wolds. Årsagen var, at man fandt alt for høje niveauer af stoffer i blodet på de indsatte, og at de drev rundt i lediggang uden beskæftigelse eller andre aktiviteter.

Et andet eksempel er det skotske private fængsel Addiewell Prison, som i 2011 indtog pladsen som det mest voldelige fængsel i landet – både for de indsatte og personalet.

Og endelig afslørede regeringsdokumenter i 2009, at de private fængsler i England og Wales var langt under den standard, som de tilsvarende offentligt drevne fængsler opretholdt. For eksempel fik de private fængsler dobbelt så mange klager fra indsatte som de statslige fængsler.

Disse og mange flere eksempler kan findes i rapporten 'International Growth Trends in Prison Privatization' fra det amerikanske forskningscenter The Sentence Project.

Rapporten bygger på en lang række internationale studier fra lande, som gennem de senere år har placeret flere og flere indsatte i private fængsler: USA, Australien, New Zealand, England, Skotland og Sydafrika. Og budskabet er klart: "Der er intet belæg for at tro, at man bruger skattekronerne klogt ved at investere i private fængsler," står der i rapporten.

Den økonomiske gevinst ved privatisering er med andre ord tvivlsom – men hvad mere er, har privatiseringen af fængsler i en række lande vist sig at forringe standarden for både indsatte og ansatte. Mere vold, flere stofmisbrugere og ringere resocialisering lyder nogle af de negative konsekvenser.

Derfor er opfordringen også klar fra lederen af The Sentence Project, Marc Mauer, til danske politikere: "Lande som Danmark, der ikke har privatiseret fængslerne, vil gøre klogt i at modstå ethvert forsøg på at gå i den retning. At fratage folk deres frihed er et regeringsansvar, og bør ikke vendes til en mulighed for private firmaer til at tjene penge," siger han til Fængselsfunktionæren.

KARSTEN LAURITZEN: SUNDT MED SELVRANSAGELSE

Rapportens konklusion gør imidlertid ikke stort indtryk på Venstres retsordfører Karsten Lauritzen, som stadig står klippefast i sin tro på, at private fængsler er vejen frem.

"Der findes både undersøgelser for og imod privatisering. Så det rykker ikke ved min holdning til, at en række af Kriminalforsorgens opgaver bør sendes i udbud," siger han.

Retsordføreren mener, at der alene i udbuddet af opgaver, ligger en gavnlig effekt: "Det kan måske give anledning til selvransagelse – og det tror jeg, er sundt for enhver organisation. At vende bøtten og stille nogle basale spørgsmål: Hvad er det for en opgave, vi vil have løst? Og under hvilke vilkår?"

EN IDEOLOGISK DISKUSSION

Karsten Lauritzen erkender dog, at der nok ikke vil være mange penge at hente, hvis man privatiserede Kriminalforsorgen i sin nuværende form. Derfor ønsker han en ideologisk diskussion af, hvordan Kriminalforsorgens opgaver kunne tænkes anderledes i fremtiden.

Hvis man vil have en kriminalforsorg, som er skruet sammen præcis som i dag, så er der nok ikke så mange penge at spare. Men hvis man er villig til at gøre nogle ting anderledes – for eksempel ved at lade et privat firma drive et fængsel kun for udvisningsdømte – så tror jeg, der kunne være noget at hente.

Karsten Lauritzen, retsordfører for Venstre

Jeg synes, det er højst betænkeligt, at vi har en retsordfører for landets største parti, som går og flirter med tanken om at privatisere Kriminalforsorgen. Det er en farlig flirt. Det viser rapporten med al tydelighed. Tænker han slet ikke over, hvilke mennesker vi får ud i den anden ende?

Kim Østerbye, formand for Fængselsforbundet

"Det kommer helt an på, hvordan man laver sådan et udbud. Hvis man vil have en kriminalforsorg, som er skruet sammen præcis som i dag, så er der nok ikke så mange penge at spare. Men hvis man er villig til at gøre nogle ting anderledes - for eksempel ved at lade et privat firma drive et fængsel kun for udvisningsdømte – så kunne der være noget at hente."

Gør rapportens skrækeksempler på andre landes dårlige private fængsler slet ikke indtryk på dig?
"Jeg synes personligt, at vilkårene for danske afsonere er alt for gode. Og det er naivt at tro, at de ikke bliver udnyttet af udlændinge, som der bliver flere og flere af i de danske fængsler. Så for min skyld ville det ikke gøre noget at sænke niveauet for disse afsonere."

Men bør alle indsatte ikke have samme rettigheder?
'"Nej, det mener jeg faktisk ikke. Vi har selvfølgelig en særlig forpligtelse over for vores danske statsborgere. Men jeg synes da, det er fuldstændigt sagligt at give udlændinge en dårligere behandling," siger han.

PRIVATISÉR UDDANNELSEN

Karsten Lauritzen nævner desuden uddannelsen af fængselsbetjente som et potentiale for privatisering: "Det har altid undret mig, at Kriminalforsorgen har sit eget uddannelsescenter. Det er sådan noget, som offentlige institutioner havde for årtier siden. Jeg tror, der kunne ligge en stor besparelse gemt, hvis man lavede et udbud af uddannelsesdelen," siger han.

Lige præcis uddannelsen af personale nævner rapporten ellers som eksempel på en yderligere forringelse ved privatisering: 'Ansatte i private fængsler er ganske enkelt lavere uddannet og dårligere aflønnet', konkluderer rapporten. Men Karsten Lauritzen holder fast i, at forslaget om privatisering ikke skal ses som en trussel, men som en mulighed for de ansatte.

ØSTERBYE: EN FARLIGT FLIRT MED PRIVATISERING

I Fængselsforbundet er formand Kim Østerbye stærkt alarmeret over Venstre-ordførerens udmeldinger, som han kalder en 'farlig flirt' med privatisering.

"Jeg synes, det er højst betænkeligt, at vi har en retsordfører for landets største parti, som går og flirter med tanken om at privatisere Kriminalforsorgen. Det er en farlig flirt. Det viser rapporten med al tydelighed. Tænker han slet ikke over, hvilke mennesker vi får ud i den anden ende? Det skulle jo gerne være nogle mennesker, som vi ikke behøver at frygte. Og når der hverken er kvalitet eller besparelser at hente – hvilket rapporten jo slår fast – så kan jeg simpelthen ikke se formålet med at privatisere."

Kim Østerbye mener desuden, at retten til at hævne en forbrydelse i form af straf og frihedsberøvelse principielt bør ligge hos staten – og ikke hos et profitorienteret firma: "Det må altid være staten, som hævner," siger han.

PROFESSOR: INTET REELT POLITISK PERSPEKTIV

Kim Østerbye behøver imidlertid ikke frygte private fængsler lige med det første, mener professor og ekspert i udlicitering, Carsten Greve, fra Copenhagen Business School. Han kalder forslaget om at privatisere fængsler i Danmark for en 'teoretisk diskussion' uden et reelt politisk perspektiv.

"I praksis har vi et sammenhængende fængselsvæsen i Danmark. Der er ofte dyb skepsis blandt vælgerbefolkningen, når det handler om privatisering af fængsler. Min vurdering er, at de fleste danske politikere i praksis ikke ønsker at give sig ud i en konkret diskussion om privatisering af fængsler i Danmark. Emnet har derfor næppe noget reelt politisk perspektiv i det danske velfærdssamfund," siger professoren.

INFORMATIONSMØDER OM REORGANISERING OG BESPARELSER

Reorganiseringen og besparelserne på arbejdstiden rejser mange spørgsmål. Derfor holder Fængselsforbundet informationsmøder for tillidsrepræsentanter og medlemmer.

REGION HOVEDSTADEN, NORDSJÆLLAND OG BORNHOLM
Mandag den 4. november, kl. 15-18
forbundskontoret, kantinen
Ramsingsvej 28, Valby

REGION SJÆLLAND
Tirsdag den 5. november, kl. 10-13
Arresthuset i Næstved, Den gamle Østre Landsretssal
Hjultorvet 2, Næstved

REGION FYN, SYD- OG SØNDERJYLLAND
Onsdag den 6. november fra kl. 15
Sønder Omme Kro
Hovedgaden 1, Sønder Omme

REGION MIDT- OG NORDJYLLAND
Torsdag den 7. november fra kl. 15
Skydepavillonen
Søndre Skovvej 30, Aalborg

VI GÅR IND FOR GENBRUG

Hvor er omslaget til min kalender for 2014, som er udsendt med dette blad? Spørger du måske. Svaret ligger i din skuffe eller et andet sted i din gemmer. Tanken er nemlig, at du genbruger omslaget fra 2013.

FALCK BLIVER SKIFTET UD

Fra 1. januar 2014 er det virksomheden Sundhedsdoktor, som står for sundhedsordningen i Kriminalforsorgen. Dermed slutter samarbejdet med Falck Healthcare.

186

Så mange blev isolationsfængslet i Danmark i 2011. Det er markant færre i forhold til tidligere. For ti år siden lå niveauet på cirka 500 fængslinger om året. Det oplyser Justitsministeriets forskningskontor.

NY KONFLIKTUDDANNELSE FOR VÆRKMESTRE

Landets værkmestre skal være bedre til at håndtere konflikter med de indsatte. Derfor sendes de nu på videreuddannelse i basale magtanvendelsesteknikker. Kurset forløber over to gange tre dage.

DANMARK VINDER NORDISK MESTERSKAB

Når der dystes om at være Nordens bedste narkohund, er den danske hund Simba i særklasse. Det viste den ved NM for narkohunde, der blev afholdt i september ved Gøteborg i Sverige.

Simba sluttede øverst på sejrsskamlen sammen med fængselsbetjent Bo Haulrich Jørgensen med 20,5 point. Hunden Bella og Søren Vindex Nielsen blev nummer 4. Danmark fik dermed en førsteplads samlet.

Konkurrencen indeholder disciplinerne cellesøg, lagersøg, bilsøg, bagage/skabssøg og dressur.

FRANSK FODLÆNKE

Også i Frankrig er der et højt belæg i fængslerne. Derfor vil den franske kriminalforsorg – Administration Pénitentiaire – nu tillade afsoning i fodlænke. På grund af skærpede straffe er strafmængden steget med 4.000 års ekstra fængsel om året. For over halvdelen af de indsatte er det ikke første gang, at de er på vand og baguette.

HASH OVER MUREN TIL VESTRE

Peter Skaarup (DF) har bedt justitsministeren redegøre for, hvorfor der fortsat er store problemer med indkastning af hash, mobiltelefoner og andre genstande over muren til Vestre Fængsel.

Justitsminister Morten Bødskov (S) svarer, at gårdtursarealerne er meget store i fængslet. Derfor er der kun overdækning på gårdtursarealet i fængslets ene fløj: "Tilsvarende tiltag er ikke iværksat på andre gårdtursarealer i Vestre Fængsel, hvilket skyldes, at denne form for overdækning er meget omkostningskrævende," skriver ministeren.

HØRT PÅ VANDRØRENE

Rygterne vil vide, at KUC har bedt eleverne på grunduddannelsen om at evaluere sig selv og skrive det i tredje person á la: "Peter har været meget dygtig til at lytte." Selvom eleverne scorede højt i evalueringerne, har KUC dog alligevel besluttet at droppe metoden igen.

Illustration: jj/ibureauet

FILOSOFI I NYTORVS FÆNGSEL

Meget passende blev der holdt tema- og debatdag i september om samfundets magtinstitutioner i Nytorvs Fængsel i København. Det var festivalen Golden Days, som frivilligt var rykket i fængsel. Om filosofferne blev lukket ud igen vides ikke.

FÆRRE PÅ VAGT

Nu ligger det fast, hvordan Kriminalforsorgen vil spare på vagtbemandingen i år. Besparelserne er første led i en række effektiviseringer, som samlet skal skære 63 millioner kroner på bemandingen over de næste fire år.

Af Søren Gregersen

Optimal bemanding er tilsyneladende lig med en mindre bemanding.

Kriminalforsorgens særlige arbejdsgruppe – det såkaldte rejsehold – har i hvert fald afsluttet sit projekt om, hvad de forstår ved optimal bemanding i landets fængsler.

Og selvom antallet af fanger er steget væsentligt gennem de seneste ti år, uden at bemandingen er fuldt med, er arbejdsgruppen nået frem til, at man opnår optimal bemanding ved at skrue ned for antallet af betjente.

Der kommer to former for besparelser. En generel nedskæring for alle institutioner der træder i kraft 1. november i år. Og lokale nedskæringer som træder i kraft 1. januar 2014.

De lokale besparelser var ikke offentliggjorte ved redaktionens afslutning, men det var de generelle.

Overskrifterne lyder: færre på vagt, kortere vagter, afskaffelse af overlap mellem vagter, forlængelse af rådighedsvagter og aflåsning af de indsatte i flere timer.

Besparelserne blev også omtalt i fagbladet i september. Forhandlingerne mellem Kriminalforsorgen og Fængselsforbundet var dog ikke afsluttet dengang. Det er de nu.

Besparelserne betyder blandt andet, at man vil sige tidligere godnat til de indsatte hver aften. Ved at skære i antallet af timer, hvor fangerne kan gå frit omkring, kan der spares på bemandingen. Logikken er, at det ikke kræver så meget personale, hvis fangerne alligevel sidder alene bag en aflåst dør. Konkret vil dørene fremover blive aflåst klokken 21, hvor det i dag er klokken 21.30.

Fængselsforbundets formand, Kim Østerbye, er bestemt ikke begejstret for det nye tiltag: "Jeg ved godt, at der står i flerårsaftalen, at den resocialiserende indsats skal nytænkes, men jeg havde ikke forestillet mig, at man ville nytænke indsatsen ved at låse fangerne mere inde. Det lyder mere som gammeltænkning i mine ører."

En anden konkret konsekvens af besparelserne er, at der vil være færre på vagt i tidsrummet mellem kl. 14 og 15.

Og det er som nævnt kun første led i spareprogrammet. Der er flere på vej.

Kim Østerbye er stærkt bekymret for de konsekvenser, besparelserne får: "Jeg har meget svært ved at se, hvordan vi skal leve op til flerårsaftalens målsætninger om at sænke antallet af gengangere i landets fængsler med færre betjente. I forvejen er vi udsat for et stort arbejdspres og et belastet arbejdsmiljø. Og nu kræver man, at vi løber endnu hurtigere. Det hænger ganske enkelt ikke sammen," siger han.

EN RÆKKE SPAREKRAV BLEV UNDGÅET

Det lykkedes for Fængselsforbundet at fjerne flere sparekrav.

Selvom Fængselsforbundet er skuffet over besparelsen på vagtbemandingen, er man tilfreds med, at det lykkedes for forbundet – efter forhandlinger med Direktoratet for Kriminalforsorgen – at undgå en række af de besparelser, som oprindeligt var planlagt.

Aftalen om H-tid (optjeningsregel for skæve arbejdstidspunkter) opsiges ikke. Det samme gælder aftalen om skæve helligdage.

Fængselsforbundet undgik også, at dobbelttjenesterne blev begrænset og døgnvagterne afskaffet.

Desuden lykkedes det at blive enige om, at aftaler om tjenestetidstilrettelæggelse skal ske lokalt og med den binding, at nedskæringen i bemandingen skal ske mellem klokken 14 og 15.

Det betyder, at der bevares en langt større fleksibilitet i vagtplanlægningen. Der var oprindeligt lagt op til, at alle eftermiddagsvagter skulle finde sted mellem klokken 15 og 21.30. Det vil sige, at vagterne kun ville strække sig over seks en halv time, hvor det i dag er otte timer. Korte eftermiddagsvagter ville indebære, at man som betjent skulle møde på arbejde oftere. Det krav blev undgået.

Kim Østerbye er tilfreds med, at det trods alt er lykkedes at få en bedre aftale end den, som direktoratet oprindeligt havde lagt op til.

"Ved at gå i dialog med arbejdsgiveren har vi fået nogle mærkbare resultater. Jeg er overbevist om, at vi havde fået en ringere aftale, hvis vi bare havde nægtet at forhandle. Det er også værd at bemærke, at nogle af de krav, som vi var stillet over for, ligger inden for ledelsesretten at gennemføre. Direktoratet havde altså slet ikke pligt til at forhandle det med os."

Formanden hæfter sig blandt andet ved, at det lykkedes at undgå forringelser på optjeningsreglerne ved skæve arbejdstidspunkter og afskaffelse af døgnvagter.

"Det er to elementer, som betyder noget for mange medlemmer," siger Kim Østerbye.

Fra 2001 til 2012 er antallet af fanger steget med 22 procent fra 3.235 indsatte pr. dag til 3.984. I samme periode er antallet af opsynspersonale kun steget med 4 procent fra 2.543 fuldtidsmedarbejdere til 2.628 medarbejdere.

Kilde: Kriminalforsorgen

"Jeg ved godt, at der står i flerårsaftalen, at den resocialiserende indsats skal nytænkes, men jeg havde ikke forestillet mig, at man ville nytænke indsatsen ved at låse fangerne mere inde. Det lyder mere som gammeltænkning i mine ører," siger Kim Østerbye.

FRA MINUS TIL PLUS

KOLDING ARREST HAR LAVET EN 'LEGO'

Man taler om en 'turn around', når en kriseramt virksomhed gennemgår et forløb, så den bliver levedygtig igen. Lego er et godt eksempel. Nu har medarbejdere og ledelse gjort det samme i Arresthuset i Kolding. Mistillid og sladder er erstattet med samarbejde og arbejdsglæde.

Af Søren Gregersen

"Åh nej, skal du til Kolding?" Sådan lød reaktionen fra en kollega, da fængselsbetjent Trine Baadsgaard Nielsen fortalte, at hun skulle arbejde i Arresthuset i Kolding.

Arresthuset var kendt i Kriminalforsorgen som en arbejdsplads med store arbejdsmiljøproblemer. Det var en virksomhed med minus på bundlinjen. Ikke forstået i kroner og ører, men i form af dårlige relationer mellem medarbejderne og ringe kommunikation i forhold til de indsatte.

Trine Baadsgaard Nielsen husker, at der herskede en tung stemning i arresthuset, da hun begyndte i jobbet. Men i dag – to år senere – er der et helt andet klima i arresthuset: "Nu nyder de nye at være hos os," siger hun.

Der er altså tilsyneladende sket et eller andet i det sydjyske arresthus. Og Trine Baadsgaard Nielsen er ikke den eneste, som oplever det på denne måde.

Fængselsbetjent Peter Vonge Nielsen, der har arbejdet flere år i arresthuset, siger ligefrem, at han har genfundet arbejdsglæden.

"Arresthuset var præget af dårlig ledelse, klikedannelse og ondsindede rygter. Men nu har vi slået en streg i sandet. Vi har langt større tolerance over for hinanden i dag, og jeg glæder mig til at komme på arbejde," siger han.

DÅRLIG TRIVSEL

Så sent som i 2011 faldt arresthuset ellers skidt ud i en trivselsundersøgelse. Samarbejdet mellem ledelse og medarbejdere fungerede ikke, samarbejdsudvalget var nedlagt og Arbejdstilsynet pegede på, at der var 'dårlige relationer mellem medarbejderne'.

Det var i denne situation, at Karsten Vestergaard blev ansat som ny arrestforvarer i begyndelsen af 2012. Han fik ansvaret for at vende udviklingen og genskabe det gode arbejdsklima.

Som noget af det første arrangerede han et personaleseminar, hvor en ny proces blev sat i gang. Fremover skulle der være et tættere samarbejde mellem medarbejderne, og ledelsen skulle være mere tydelig og synlig.

Som led i processen valgte arrestforvareren blandt andet at sætte fokus på god ledelse, og der blev bygget om for at samle den daglige ledelse centralt i huset. På den måde kunne ledelsen også få større sparring i dagligdagen.

Samtidig blev der lagt større vægt på kerneopgaven. Der var tidligere for meget fokus på orden og sikkerhed og for lidt fokus på støtte og motivation, hvilket afspejlede sig i dårlig kommunikation i forhold til de indsatte og internt i personalet.

Karsten Vestergaard valgte derfor at styrke relationsarbejdet i arresthuset. Personalet skulle i højere grad reflektere over daglig praksis: "I en sådan proces er det afgørende, at personalet er gode til at tale med hinanden om praksis, at udfordre den, at reflektere over den og træffe nye valg, der retter sig mod fremtiden," siger han.

Og refleksionen skulle ikke alene foregå som en tilfældig snak hen over kaffebordet. *Kollegial feedback* blev indført som et integreret værktøj i medarbejdernes udvikling.

"Vi har for eksempel indført et tre måneders introforløb for nye medarbejdere, hvor de sammen med erfarne kollegaer og ledere skal lære håndværket feedback," siger han.

HVORDAN TACKLEDE DU HAM?

Peter Vonge Nielsen er en af dem, der har taget godt imod de nye initiativer i arresten. Det gælder også målsætningen om mere kollegial feedback.

"Det er vigtigt, at man interesserer sig for sine kollegaer og taler med dem om faglige problemstillinger. Som for eksempel at spørge: 'Hvordan er det gået i dag – hvordan tacklede du ham, vi andre ikke kunne finde ud af at tackle?'"

Han mener også, at samarbejdet fungerer bedre: "Tidligere omtalte vi slet ikke ledelsen som kollegaer, og man henvendte sig sjældent til dem med problemer. I dag bliver man hørt, når man kommer med noget."

Og Peter Vonge Nielsen er ikke den eneste, som mener, at arbejdsklimaet er blevet forbedret.

En ny trivselsundersøgelse, som konsulentfirmaet 'OPUS' har gennemført i år, viser, at medarbejdertilfredsheden er markant forbedret i forhold til 2011.

MELLEMREGNINGER

Men selvom arresthuset har været igennem en vellykket forandringsproces, har den bestemt ikke været gnidningsfri. Det er ikke alle, der har været lige begejstrede for de nye tiltag.

Der har været mange nødvendige samtaler og 'mellemregninger', som Karsten Vestergaard kalder det, og der er kollegaer, som har valgt at søge væk i løbet af processen.

"Det blev meldt ud fra start, at forandringsprocessen ville kræve en indsats fra både medarbejdere og ledere, og at vi arbejdede mod fælles mål," siger han.

GODT STED AT VÆRE

Fængselsbetjent Sandi Brun Munkholm er ny i arresthuset. Han er nyuddannet fra Kriminalforsorgens grunduddannelse og kom først til arresten efter virakken: "Jeg var meget overrasket, da jeg hørte om de problemer, der har været."

Men i dag er arresthuset en god arbejdsplads: "Det er et fantastisk sted at være," siger han.

FRYGT FOR NYE BANDEPROBLEMER MED BANDEPAKKE

Regeringen afsætter 200 millioner kroner til bandebekæmpelse på finansloven. Går forslaget igennem, kan det betyde en ny strøm af rockere og bandemedlemmer til fængsler og arresthuse. Og det er fængslerne slet ikke gearet til, vurderer bandeekspert.

Af Andreas Graae

"Der bliver tale om nye efterforskningsredskaber til politiet, og der bliver tale om strafskærpelser." Sådan tegnede justitsminister Morten Bødskov (S) de første konturer til en ny bandepakke op over for Berlingskes Nyhedsbureau i september.

Bandepakken er en del af regeringens forslag til en finanslov for 2014. Hvis forslaget går igennem, bliver der afsat 200 millioner kroner ekstra til at bekæmpe rockere og bander. Og det kan ifølge formanden for Arrestfunktionærernes Organisation på Sjælland, Henning Mørck, kun betyde én ting: at de kommende år vil byde på en ny strøm af rockere og bandemedlemmer til fængsler og arresthuse.

Han frygter derfor et nyt pres fra rockere og bander: "Det vil være et spørgsmål om tid, før de sjællandske arresthuse er fyldt op med bander igen – og så står vi endnu engang med problemet. Vi risikerer at blive bombet tilbage til, hvor vi var for to år siden, hvor store koncentrationer af rockere og bander lagde maksimalt pres på personalet og de øvrige indsatte."

BANDEINDSATTE KRÆVER RESSOURCER

Bekymringen deler professor i sociologi, Michael Hviid Jacobsen, fra Aalborg Universitet, som forsker i bandekriminalitet. Han kalder det en 'stor udfordring' for Kriminalforsorgen at håndtere det pres fra bandemedlemmer, som en ny bandepakke vil kunne forårsage.

"Det bliver klart en stor udfordring, da meget få danske fængsler er gearet til at modtage et yderligere antal indsatte med bandebaggrund. Vi ved, at netop de bandeindsatte fordrer en særlig indsats – både i forhold til at undgå konflikter, adskille dem fra andre grupper af fanger og i forhold til resocialisering. Det kræver særlige fysiske rammer, ressourcer til personalet samt en handleplan for at undgå tilbagefald til bandekriminalitet," siger han.

FÆNGSLET BØR VÆRE ET FRIRUM

Ifølge professoren er der ikke noget entydigt svar på, hvordan man sikrer sig mod, at bandeproblemerne rykker fra gaden og ind i fængslerne.

"Men det vigtige er jo at sikre, at fængslerne bliver et frirum for bandemedlemmer, så de her – ud over strafafsoning – kan få reel mulighed for at overveje nye livsmuligheder hinsides banden. Og det er vel tvivlsomt, om det er tilfældet i dag. Ellers risikerer man, at fængslerne forstærker bandementaliteten og bandetilknytningen i stedet for at åbne mulighed for at søge nye veje i livet efter afsoning."

OGSÅ PENGE TIL EXIT-ARBEJDE

Bandepakken rummer også penge til at forebygge, at unge havner i kløerne på banderne: "Vi vil sørge for, der er en større hjælpende hånd til dem, der gerne vil ud af miljøet, så derfor ser vi på, hvordan vi kan forstærke exit-arbejdet," siger justitsminister Morten Bødskov.

Men indtil videre har exitprogrammerne ikke vist sig som den store succes. Det kan skyldes to ting, mener Michael Hviid Jacobsen.

"For det første at man nok har haft den tro, at bandemedlemmer ville tage imod tilbuddet i større omfang, end det har været tilfældet. For det andet at vi savner mere systematisk indsamlet viden om, hvordan vi i det hele taget bryder bandetilhørsforhold."

Professoren håber derfor på, at man med tiden vil få en større viden, så det bliver lettere at designe og målrette virkningsfulde exit-tiltag: "Men at forestille sig, at der inderst inde i ethvert bandemedlem ligger et latent ønske om at komme ud af banden, det tror jeg, er en illusion," siger han.

KIM ØSTERBYE: MINISTEREN BØR VIDE BEDRE

Også Fængselsforbundets formand, Kim Østerbye, er betænkelig ved en kommende bandepakke – med mindre den indeholder væsentlige ressourcer til Kriminalforsorgen.

"Det er stensikkert, at efter et eller to år, er det Kriminalforsorgen, der betaler prisen. Det kræver ressourcer, og det ved justitsministeren om nogen. Han har jo selv slæbt rundt på puklen fra den tidligere regering, som efterlod et rod af rocker-bande-problemer i fængslerne," siger han.

For at løse problemerne med rockere og bander i fængslerne mener Kim Østerbye, at man bør lære af svenskerne, som har egentlige exit-afdelinger. Men det er langt fra gratis at øge sektioneringen, understreger han.

"Det kræver anlægsudgifter og mere personale, for man kan ikke gå alene med denne her type fanger. Og hvad vigtigere er: Jo mere man overlader rocker-bandeindsatte til sig selv, jo mere radikalisering og ny rekruttering får man – og jo mere sætter de sig på magten i fængslet," siger han.

BANDEPAKKEN I REGERINGENS FINANSLOVSUDSPIL

Som led i finanslovsforslaget for 2014 vil regeringen afsætte 200 millioner kroner til at bekæmpe bander og rockere i form af 50 millioner kroner årligt over de næste fire år. Pengene skal gå til efterforskning, strafskærpelser og til at begrænse rekrutteringen til banderne. I løbet af efteråret vil regeringen fremlægge en mere detaljeret bandepakke med flere lovinitiativer.

NY TILLIDSREPRÆSENTANT **I JYDERUP**

Af Kristian Westfall

NINA ODGAARD

ALDER: 47 år

STILLING: Fængselsbetjent

AFDELING: Statsfængslet i Jyderup
Blev ansat i Kriminalforsorgen i 2001
Først i Københavns Fængsler og fra 2003 i Jyderup

TILLIDSKARRIERE: Startede som suppleant i bestyrelsen i Jyderup i 2004. Har været næstformand i bestyrelsen de seneste tre år. Blev valgt til lokalformand i år, da Heidi Olsen blev forbundssekretær

HVAD FIK DIG TIL AT BLIVE TILLIDSREPRÆSENTANT?

Jeg har de seneste par år fungeret som den ene af to tillidsrepræsentanter, som vi har her i Jyderup. Da Heidi Olsen valgte at gå nye veje, var det et naturligt valg at blive formand. Når man har været involveret og interesseret i bestyrelsesarbejdet i mange år, er det nærliggende at søge derhen, hvor man kan gøre en forskel for så mange som muligt. Sådan er det også for mig.

HVAD VIL DU LÆGGE VÆGT PÅ I DIT ARBEJDE FOR MEDLEMMERNE?

Lige nu har vi rigtig meget sygefravær i Jyderup. Det er brandærgerligt. Jeg vil gerne sætte fokus på at få nedsat det. Et af de tiltag, som jeg tror kunne være med til at skabe en bedre trivsel og et lavere sygefravær, er supervision. Der er en del af vores afdelinger – blandt andre ungeafdelingen og behandlingsafdelingen – som har rigtig gode erfaringer med den slags. Det er vigtigt, at man får talt med sine kollegaer om det, der er svært. Ellers kan det udvikle sig til sladder, mistrivsel og dårlig stemning. Desuden mener jeg, at vagter alene er et stort problem: Både fordi det på langt sigt er et hårdt psykisk pres for os betjente, og fordi det skaber dårligere sikkerhed for både ansatte og indsatte.

HVAD REGNER DU MED BLIVER DIN STØRSTE UDFORDRING SOM TILLIDSREPRÆSENTANT?

Som tingene står lige nu med reorganiseringen i sigte, bliver den største udfordring at få det hele til at gå op, så alle fortsat kan være glade for at gå på arbejde. Og det bliver selvfølgelig en kamp. Når der sker så mange ting rundt omkring i organisationen, er det svært at holde fokus på de små, men vigtige ting. Det tæller jo enormt meget for en god hverdag.

HVORDAN KAN FÆNGSELSFORBUNDET BEDST STYRKE DIG I DIT FAGLIGE ARBEJDE?

Sådan som de allerede gør: Tage telefonen og svare på mine spørgsmål. Det er virkelig vigtigt at have en direkte linje til at få hurtige svar retur til medlemmerne.

NY TILLIDSREPRÆSENTANT **I NYBORG**

Af Kristian Westfall

METTE NIELSEN

ALDER: 31 år

STILLING: Fængselsbetjent

AFDELING: Statsfængslet i Nyborg
Blev ansat i Kriminalforsorgen i 2005
Har været i Statsfængslet i Nyborg alle årene.

TILLIDSKARRIERE: Startede i bestyrelsen i Nyborg i 2009. Blev valgt til lokalformand i år, da den tidligere tillidsrepræsentant – Bo Yde Sørensen – blev valgt til forbundssekretær

HVAD FIK DIG TIL AT BLIVE TILLIDSREPRÆSENTANT?

Igennem bestyrelsesarbejdet har jeg beskæftiget mig meget med vores arbejdsmiljø og med forskellige arbejdsskadesager. På de områder er der i høj grad brug for forbedringer og ændringer. Det har nok været den største motivationsfaktor for mig i forhold til at blive tillidsrepræsentant.

HVAD VIL DU LÆGGE VÆGT PÅ I DIT ARBEJDE FOR MEDLEMMERNE?

Lige nu er den allerstørste udfordring at få folk til at tro på, at der er noget godt i reorganiseringen. Og så er der besparelserne, som jo kommer til at gøre ondt. Jeg håber, vi kan finde løsninger, der gør dem så smertefri som muligt. Men det bliver svært, og generelt må jeg bare konstatere, at det ikke hænger sammen, at vi konstant skal tage flere indsatte, og at der skæres i antallet af ansatte.

HVAD REGNER DU MED BLIVER DIN STØRSTE UDFORDRING SOM TILLIDSREPRÆSENTANT?

Det er en særlig tid at blive tillidsrepræsentant i, fordi der er så mange ændringer i sigte med reorganiseringen og besparelserne. Så for mig gælder det hele tiden om at vide, hvor jeg lægger mine kræfter bedst, og hvilke kampe der skal tages hvornår.

HVORDAN KAN FÆNGSELSFORBUNDET BEDST STYRKE DIG I DIT FAGLIGE ARBEJDE?

Som ny tillidsrepræsentant er det enormt vigtigt, at der er god kontakt og let tilgængelighed til forbundskontoret. Det oplever jeg, at der er.

KAP. 8

Hver måned i årets løb fortæller vi om de mennesker, visioner og magtkampe, der skabte et af Danmarks stærkeste fagforbund.

FÆNGSELSBETJENTE MED SVAJ I BUKSEN

Der herskede bløde værdier, bredfløjl og langt hår inden for fængselsmurene i halvfjerdserne. Det var dengang, en fængselsbetjent skulle hedde enhedsfunktionær, og de indsatte kunne låse døren indefra.

Af Kristian Westfall

Uanset hvordan man anskuer fængselsbetjentens rolle i danske fængsler i halvfjerdserne og firserne, kan man slå fast, at den var anderledes i forhold til tidligere.

Ideen om den nye fængselsbetjent – kaldet enhedsfunktionæren – blev introduceret i Ringes nye statsfængsel i 1975. Meningen var at ophæve skellet mellem fængselsbetjente og værkmestre, og titlen skulle understrege den nye og komplekse rolle som fængselsbetjente udfyldte.

Det var dermed et farvel til den gamle fangevogter-opfattelse og et goddag til den nye fængselsfunktionær, der både kunne tale med de indsatte om deres problemer og stå for sikkerhed og orden.

Det var med andre ord den berømte balance mellem det hårde og det bløde, der blev introduceret med enhedsfunktionæren.

HIPPIERNE KOM OPPEFRA

Tendenserne inden for murene var naturligvis farvet af de ændringer i kultur- og familiemønstre, som kendetegnede hele samfundet.

Ungdomsoprøret kom oppefra med de to "hippie"-direktører, Lars Nordskov Nielsen og Hans Henrik Brydensholt, der huserede i direktoratets direktørstol fra 1967 til 1980.

FÆNGSELSFORBUNDET FYLDER 100 ÅR

Landets fængselsbetjente har organiseret sig i et fælles fagforbund siden 1913. Det fejrer vi i Fængselsfunktionæren med at kigge tilbage på den faglige organisering på vores arbejdsplads. Artiklerne bygger på historikeren Søren Federspiels bog 'Fagligt fællesskab under forandring. Fængselsforbundet i Danmark 1913-2013'.

> „Han var rigtig dygtig. Når han kom tilbage fra et møde, slog han sig ned med en kop kaffe og en smøg og fortalte om, hvordan mødet var gået. Han var sjov, og i begyndelsen var han lidt en hippie, men han udviklede sig til at blive helt normal og pæn i tøjet," siger forbundskontorets tidligere sekretær, Tove Thygesen, om Søren Andersen.

De gjorde op med en række gamle forestillinger og institutioner. Fængselsvæsnet blev i 1973 til Kriminalforsorgen og skulle nu være en blanding af forsorg og fængsel. Behandlingsfilosofi og rehabilitering var de nye ord.

I Ringe Statsfængsel – der gik forrest – skulle de indsatte for eksempel selv lave mad, og nogle indsatte fik mulighed for at låse deres dør indefra. En praksis der dog ikke har overlevet til i dag.

VANSKELIG FORANDRING

En del fængselsbetjente var skeptiske over for de nye toner. Rasende indlæg fra garvede fængselsbetjente i Fængselsfunktionæren gjorde det umiskendeligt klart for forbundet, at hvis de skulle være socialpædagoger, blev det over deres lig.

Men Fængselsforbundets formand, Svend Laustsen, var imødekommende og fremsynet. Han havde allerede på et fængselsmøde på Nyborg Strand i 1972 talt for, at forsorgsarbejdet blev delegeret ud til basispersonalet.

Så selvom ordningen blev gennemført med modstand i Ringe, kom den efterfølgende til at bane vejen for hele Kriminalforsorgen.

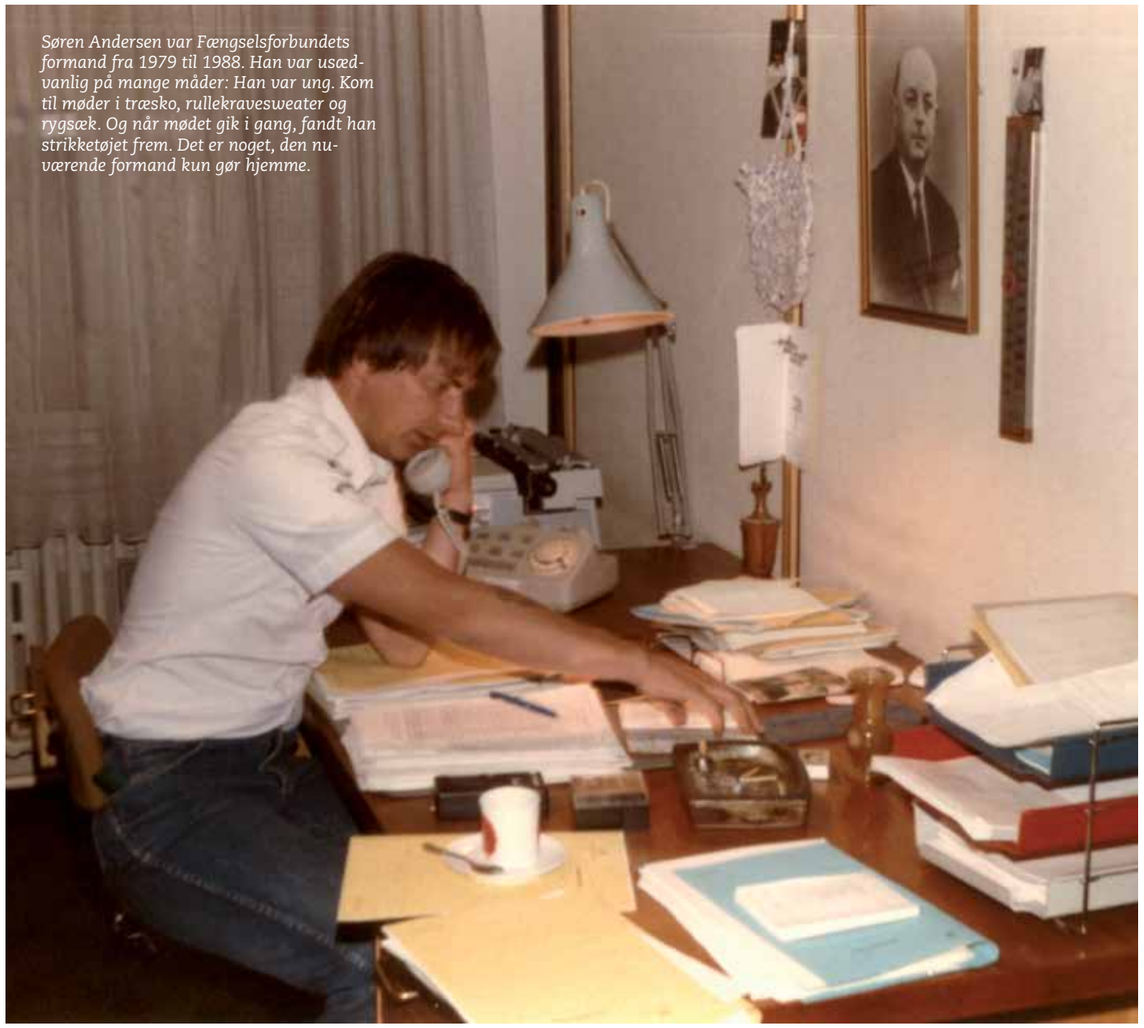

Søren Andersen var Fængselsforbundets formand fra 1979 til 1988. Han var usædvanlig på mange måder: Han var ung. Kom til møder i træsko, rullekravesweater og rygsæk. Og når mødet gik i gang, fandt han strikketøjet frem. Det er noget, den nuværende formand kun gør hjemme.

STRIKKENDE FORMAND

Der var også nybrud i Fængselsforbundets rækker. I 1979 blev Søren Andersen valgt som formand. Han var yngre end sine forgængere i hvervet og anvendte en anden tøjstil: Han kom til møder i træsko, rullekravesweater og rygsæk.

Og han fuldendte billedet af en hippie ved at strikke under møderne.

Det til trods husker forbundskontorets tidligere sekretær, Tove Thygesen, ham som en god formand: "Han var rigtig dygtig. Når han kom tilbage fra et møde, slog han sig ned med en kop kaffe og en smøg og fortalte om, hvordan mødet var gået. Han var sjov, og i begyndelsen var han lidt en hippie, men han udviklede sig til at blive helt normal og pæn i tøjet."

ARBEJDE, UNDERVISNING, FRITID

Det strafsystem, der var indført med statsfængslerne tilbage i 1850'erne, var efterhånden en smule tragikomisk i Danmark. Ideen om at statisk arbejde uden udfordringer kunne få kriminelle på ret køl, var forældet.

Det gik heller ikke så godt med den resocialiserende indsats. For eksempel var 55 procent af de indsatte på overførselsindkomst, mange havde været fjernet fra hjemmet i barndommen og halvdelen havde et spiritus- eller stofmisbrug. Det gamle system havde med andre ord spillet fallit, og dem med langt hår og hang til urtete havde en løsning.

Nu skulle de indsatte være mere selvhjulpne. De skulle tage ansvar for deres egne forhold, forbedre deres sociale færdigheder og beskæftiges på måder, der så vidt muligt lignede forholdene uden for fængslets mure.

Der blev dannet en ny struktur kaldet AUF (arbejde, undervisning, fritid). Den blev først praktiseret i det nye Statsfængsel i Jyderup i 1988.

Her kunne de indsatte arbejde med mere moderne fag end den gamle, monotone fængselsproduktion. Undervisningsdelen blev kraftigt opgraderet til at omfatte almindelige skolefag, it og kompetencegivende grundforløb. Og en egentlig misbrugsbehandling blev sat i sving.

Alt sammen på baggrund af det nye syn på indsatte og ikke mindst fængselsbetjentens rolle som andet end nøglesvingende madvognstriller.

"Jeg vil gerne inviteres til 200-ars dagen,"sagde formand for pensionistforeningen Albert Hein.

FØDSELSDAG **PÅ FYNSK**

Det er populært at fejre 100 års fødselsdag for tiden. Både Fængselsforbundets afdeling i Nyborg og Arresthuset i Sønderborg inviterede til 100 års reception fredag den 13. september.

Der stod Albani på bordet, da Fængselsforbundet fejrede 100 års fødselsdag for Lokalafdelingen i Nyborg.

Af Søren Gregersen

Den 15. september 1913 stiftede 16 fængselsbetjente Betjentforeningen ved Nyborg Straffeanstalt. Derfor inviterede lokalafdelingen til 100 års fødselsdag i september.

Afdelingsformand Mette Nielsen bød velkommen som den første kvindelige formand i afdelingens historie.

I sin tale kiggede hun tilbage på 100 års fagligt arbejde og bemærkede blandt andet, at kontingentet er steget en del i løbet af perioden – faktisk med 56.000 procent – fra 25 øre til 140 kroner.

Hun fremhævede også, at afdelingen den dag i dag nyder stor medlemsopbakning: "Vi har 100 procent opbakning. Det er vi glade for," sagde hun.

Der var også lykønskninger fra formanden for pensionistforeningen, overvagtmester Albert Hein, der var afdelingsformand i Nyborg fra 1986 til 1993.

Han konstaterede tørt, at det nok ikke var alle de tilstedeværende, som kunne huske starten for 100 år siden: "Men jeg vil gerne inviteres til 200 års dagen," sagde han.

Albert Heins øgenavn var i øvrigt Kong Albert, da han var leder i fængslets K-afdeling. Dengang var hans kontor udstyret med et udskåret træskilt med teksten 'Albert Hall'. Det kan man læse i lokalafdelingens jubilæumsbog, som er skrevet af den pensionerede fængselsbetjent Billy Larsen.

I bogen kan man også læse om afdelingens kamp for medlemmernes arbejdsvilkår. I 1913 lød kravene for eksempel på, at lønnen skulle forhøjes fra 1.100 kroner om året, og betjentene var så ublu at bede om en ugentlig fridag og en ferieordning.

I dag er det blandt andet nylønsordningen, som afdelingen har sit hyr med. Det har ikke været en smertefri proces, fremgår det af bogen.

Fødselsdagen blev fejret med en velassorteret buffet, som blev skyllet ned med Albani.

FØDSELSDAG **PÅ SØNDERJYSK OG GOTISK**

Arresthuset i Sønderborg kørte det tunge skyts i stilling på sin fødselsdag. Dagen blev fejret med ringriderpølser og sønderjysk kagebord.

Af forbundssekretær René Larsen

"Denne kage er en hilsen fra vores tyske moderanstalt," forklarede arrestforvarer Per Schultz i sin tale ved Arresthuset i Sønderborgs 100 års jubilæum.

Og der var en helt særlig årsag til, at arresthuset havde modtaget en gave fra kollegaer syd for grænsen. Arresthuset er nemlig bygget under kejser Wilhelm, da byen var tysk.

Inventaret var fremstillet i moderanstalten, som i dag hedder Justizvollzugsanstalt Neumünster. Det har man fundet ud af under et større detektivarbejde for at finde arresthusets fødselsdag. Efter besøg i flere arkiver, lokalhistoriske foreninger og på internettet fandt Per Schultz svaret skrevet i en artikel i Sonderburger Zeitung.

"Og dengang var der næsten ingen billeder i avisen, men megen skrift, og den var gotisk," forklarede Per Schultz med et bredt grin.

I dagens anledning var arresthusets historie trykt i et jubilæumsskrift skrevet af vicearrestinspektør Eva Worm og tidligere kriminaldommer ved Retten i Hillerød, Peter Garde.

Forordet var skrevet af Sønderborgs borgmester, Aase Nyegaard, der også var til stede.

I sin tale henvendte hun sig direkte til Kriminalforsorgens direktør Johan Reimann: "Hvis du overhovedet tænker på at lukke arresthuset, så ring lige først! Så finder vi en løsning," sagde hun med et glimt i øjet, men sikkert med kasernelukningen og tab af akutsygehuset i smertelig erindring.

Ifølge direktøren er der nu ikke så meget, der tyder på en lukning: "Alle steder – også i direktoratet – har arresthuset et godt omdømme," sagde han i sin tale.

Han kom også ind på den gode måde, arresthuset bliver drevet på, dets værdier og den store jobtilfredshed: "Det ser vi blandt andet i trivselsmålingerne," konstaterede Johan Reimann.

Den gode trivsel kom også til udtryk gennem den velgennemførte og flotte dag. Der var travlt, og der herskede en spændt og forventningsfuld stemning før receptionen. Personalets glæde og stolthed kunne tydeligvis mærkes.

De havde fra morgenstunden været samlet, forberedt og gjort klar til alle gæsterne. Alle var i uniform, og under receptionen blev der arrangeret rundvisning i arresthuset.

Kagen fra den tyske anstalt var langt fra alene. Selvfølgelig fejrede man et sønderjysk arresthus med ringriderpølser og stort sønderjysk kagebord.

„Folk skal straffes, men vi skal undgå, at de begår ny kriminalitet igen," siger Trine Bramsen

„ARBEJDSTIDSREGLERNE ER I SPIL I HELE DEN OFFENTLIGE SEKTOR

Socialdemokraternes nye retsordfører ønsker færre gengangere i fængslerne, men besparelserne på arbejdstiden kan hun ikke gøre noget ved.

Af Søren Gregersen

Hvis det står til Trine Bramsen – der har erstattet Ole Hækkerup som retsordfører for Socialdemokraterne – skal der arbejdes hårdt for at undgå, at de kriminelle vender tilbage til fængslerne.

"Vi står for et skifte i retspolitikken. Folk skal straffes, men vi skal undgå, at de begår ny kriminalitet igen – og der skal være færre ofre for kriminalitet," siger hun.

Trine Bramsen bakker dermed op om den politik, som partikollegaen, justitsminister Morten Bødskov, står for. En politik som ser ud til at virke: "Kriminalitetskurven er knækket. Antallet af indbrud og voldstilfælde falder," siger hun.

Trine Bramsen mener dog, at der stadig er udfordringer, som skal løses, hvis den positive udvikling skal fortsætte.

"Det er vigtigt, at vi har et velfungerende fængselssystem. Kriminalforsorgen slås med en række udfordringer i øjeblikket – for eksempel bande- og kapacitetsproblemer. De skal løses."

Et af de redskaber, som skal afhjælpe problemerne, er en ny bandepakke til 200 millioner kroner, der indgår i regeringens finanslovsforslag.

"Pengene skal blandt andet gå til bedre forebyggelse og nye exit-programmer," siger Trine Bramsen.

Men hvad siger retsordføreren til den sparerunde på vagtbemandingen, som Kriminalforsorgen er ved at udmønte. Er det i tråd med den nye retspolitik?

"Arbejdstidsreglerne er i spil i hele den offentlige sektor. Det står ikke til at ændre. I forhold til Kriminalforsorgen skal besparelserne ses som en del af flerårsaftalen, som samlet sikrer flere penge til fængslerne," siger hun.

DIGITALE RETSSALE

Trine Bramsen har også et ønske om flere digitale retssale. I øjeblikket er der videoudstyr i retten i Sønderborg og Esbjerg og i fire arresthuse. Det betyder, at man kan undgå at transportere de fængslede frem og tilbage til retten, for eksempel når en dommer skal tage stilling til, om en varetægtsfængsling skal opretholdes.

Retsordføreren ser gerne at, at de digitale retssale bliver udbredt til hele landet: "Jeg har svært ved at se argumentet imod flere videoretssale," siger hun.

Trine Bramsen er 32 år, født i Svendborg og valgt i Fyns Storkreds. Hun er cand.scient.soc. fra Roskilde Universitet og har blandt andet arbejdet som konsulent for Deloitte.

TIRSDAG DEN 1. OKTOBER FEJREDE OVERVAGTMESTER **CHARLOTTE H. SCHMIDT** 25 ÅRS JUBILÆUM

Charlotte startede sin karriere som fængselsbetjent på prøve ved Statsfængslet i Horsens i 1988. Et par år efter fulgte en udstationering til Arresthuset i Holstebro og snart herefter en lignende til Arresthuset i Ringkøbing. Den 1. april 1995 blev Charlotte efter ansøgning forflyttet med tjeneste indtil videre i Arresthuset i Ringkøbing.

Efter mange års virke som betjent blev Charlotte, med hele personalets opbakning, udnævnt til overvagtmester i 2010. Gennem de mange år med tjeneste i Arresthuset i Ringkøbing har Charlotte bevist, at ord som loyalitet, engagement, pligt og faglig ekspertise for hende ikke er ligegyldige. Dette, sammenholdt med modet til at gå nye veje og være opfindsom, har betydet, at Charlotte ikke kun er en dygtig og vellidt betjent, men også en respekteret leder når situationen har krævet det.

I fritiden har Charlotte i flere år beklædt stillingen som forretningsfører i Holstebro Svømmeklub, ligesom der også er blevet tid til en merkonomuddannelse. Når adskillige kurser også skal passes, kan man komme i tvivl, om der overhovedet er mere fritid tilbage. Men det er der. Fra Walkabout Creek til Los Angeles og fra Grønland til Florida færdes Charlotte hjemmevant med familien. Da rejseselskaberne de senere år ikke har opfundet nævneværdige nye steder i verden, har familien i stedet kastet kærligheden på campinglivets glæder. Charlotte er dog ikke set bærende på opvasken, men i stedet med relevant læsestof på bordet. Man skulle jo nødig komme bagud!

Et udpræget shopping-gen bliver med talent udfordret i diverse mærkevarebutikker, og har vi forstået det rigtigt, har smilet på vej ud af butikken fuldt ud stået mål med sælgerens nedadvendte mundvige. Vi kender selvfølgelig ikke alle historier, men skam få den som måtte undre sig over, om der virkelig er papir på alt. Det gamle ordsprog om "liden tue kan vælte stort læs" kan med tanke på Charlotte omskrives til "også varer med sølvstjernen i front kan stoppes af lille gnaver".

Fra os alle i arresthuset sender vi dig et stort tillykke med dagen og tillader os at knytte et ønske om fortsat mange års samarbejde herpå. Tillykke Charlotte.

Villy Nykjær, Arresthuset i Ringkøbing

OVERVAGTMESTER **RENÉ VESTERGAARD-KRYGER** GIK PÅ PENSION 1. OKTOBER 2013 EFTER 34 ÅRS TJENESTE I KRIMINALFORSORGEN

René blev ansat 1. januar 1979 på Anstalten ved Herstedvester og har siden været vidt omkring i Kriminalforsorgen. De sidste mange år i Arresthuset i Kolding.

I skrivende stund er René blevet jobsøgende og søger med lys og lygte efter et job, han kan kaste sig over, når Kriminalforsorgens og Renés veje skilles.

Kære René, uanset hvilken arbejdsplads der får fornøjelsen af dig, får de en hjælpsom medarbejder med humor og godt humør. Uanset om dine opgaver har været sagsbehandling, statistik, indberetninger, tekniske prøveløsladelser, græsslåning eller maling af et køkken, er opgaverne blevet løst på bedste vis, og vi vil komme til at savne din store erfaring og hjælpsomhed.

I mange år har du været drivkraften bag sagsbehandlingen i arresthuset. Lur mig om vi ikke i fremtiden, regelmæssigt vil sidde med nogle opgaver, hvor vi vil sige: "Hvad ville René have gjort her?"

Selvom du får en ny karriere ude i "den virkelige verden", hygger med børnebørnene og kører med fruen på fisketure, håber vi, du stadigvæk får tid til at kigge forbi arresthuset i ny og næ.

Vi ønsker dig et rigtigt godt og velfortjent otium. Du vil absolut blive savnet.

På arresthusets vegne

Torben Mikkelsen, Arresthuset i Kolding

DEBATINDLÆG (max 750 ord) sendes til redaktion@faengselsforbundet.dk senest den 14. hver måned.

SORTERET MAGASINPOST

POST
PP DANMARK

HVAD SIGER DU TIL **REORGANISERINGEN** I KRIMINALFORSORGEN?

OVERVAGTMESTER
GORDON KRISTENSEN
ARRESTHUSET I KOLDING

Det er på tide, at der sker noget nyt. Man har tendens til at køre i det samme spor hele tiden. Det er positivt, at der bliver en større standardisering på tværs af Kriminalforsorgen. I dag kan der være store forskelle i forhold til de indsatte, men jeg er dog bekymret i forhold til nedskæring på bemandingen. Det er en dårlig idé.

FÆNGSELSBETJENT
MAJ-BRITT PEDERSEN
ARRESTHUSET I KØGE

Det er svært at forholde sig. For eksempel kunne jeg godt tænke mig at vide, hvad Johan Reimann mener, når han siger, at der "skal skæres helt ind til benet"? Et af de eneste goder vi har, er fleksibilitet i vores arbejdstider. Når den bliver indskrænket, er der ikke meget tilbage. Og faktisk er der god brug for, at vi samler arbejdet, så vi efterfølgende kan lade op i nogle dage, inden vi skal på job igen.

FÆNGSELSBETJENT
BO OLSEN
ARRESTHUSET I KØGE

Det er godt med nye tiltag, for Kriminalforsorgen er en gammel organisation. Jeg håber, at der også sker noget nyt på andre områder. For eksempel er vores it-platform fra 2004, hvilket jo praktisk talt gør den oldnordisk. Årsagen til at jeg skiftede fra et job i en butik, var muligheden for at få indflydelse på min arbejdstid. Men i forvejen står personalepleje jo ikke højt på dagsordenen – se bare på DHL-stafetten, hvor der bestemt ikke var kræset for de fremmødte. Så hvis arbejdstiden bliver dikteret mere, ryger en stor del af det attraktive ved jobbet.

FÆNGSELSBETJENT
KARSTEN BANG
ARRESTHUSET I KOLDING

Det er positivt, at man vil dele landet op i regioner. Vi trænger til at få moderniseret den gamle skude og skabe mere ensartede afsoningsforhold. Min bekymring er dog, hvis vi bliver lagt under et af de nuværende fængsler, for eksempel Nyborg. Så bliver det deres ledelseskultur, som kommer til at gælde. Jeg ser hellere, at ledelsen bliver placeret et neutralt sted. Jeg håber heller ikke, at der bliver central tjenestetidsplanlægning. Det vil gøre det vanskeligere at tage hensyn til private forhold – for eksempel hvis ægtefællen er syg.